

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **R. J.**, zastoupen JUDr. Alicí Burianovou, advokátkou, se sídlem v Chomutově, Příkopy 902, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soud v Ústí nad Labem ze dne 22. 4. 2004, č. j. 15 Az 546/2003 – 19, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupkyni stěžovatele, JUDr. Alici Burianové, advokátce, se sídlem v Chomutově, Příkopy 902, **s e s t a n o v í** ve výši 1075 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 22. 1 2003, č. j. OAM-6077/VL-14-P08-2001, rozhodl žalovaný tak, že z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se azyl neuděluje, a že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Své rozhodnutí žalovaný opřel o zjištění, že žalobce opustil zemi původu z obavy před pronásledováním ze strany neznámých osob, jež po něm požadovaly zaplatit dlužnou finanční částku včetně úroků, a také pro rodinné problémy spočívající v potížích se sourozenci při dělení rodinného majetku.

Proti citovanému rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, ve které uvedl, že se na Ukrajinu nemůže vrátit, protože je jeho život ohrožován.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 22. 4. 2004, č. j. 15 Az 546/2003 - 19, žalobu zamítl, neboť podle jeho názoru na straně žalobce neexistují důvody k udělení azylu ve smyslu § 12 písmena a) a b) zákona o azylu ani ve smyslu § 13 odst. 1, 2, téhož zákona. K otázce humanitárního azylu ve smyslu § 14 téhož zákona krajský soud uvedl, že žalovaný o něm rozhodl na základě vlastní kompetence v rámci svého správního uvážení a že soudu nepřísluší rozsah tohoto uvážení přezkoumávat. Krajský soud rovněž neshledal na straně žalobce překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, ve které uvedl, že při projednávání jeho opravného prostředku k žádosti o azyl došlo k pochybení. Rozhodnutí žalovaného napadá v celém rozsahu pro jeho nezákonnost způsobenou tím, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), a v důsledku toho i nesprávně právně posoudil žádost o azyl; důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné, došlo opětovně k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a dále § 34 odst. 1 správního řádu, když správní orgán nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět; rozhodnutí nevyplyvá ze zjištěných podkladů, tj. není zde logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. Podle názoru stěžovatele je v zemi původu ohrožen na životě, nepochybně tak splňuje podmínku § 12 písm. b) zákona o azylu. Jde nejen o přímé ohrožení života, ale také o nepředstavitelný psychický nátlak a Ukrajina není schopna mu odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Rozhodně však podle názoru stěžovatele jde o důvody humanitární, na základě kterých by bylo možno použít § 14 zákona o azylu. Stěžovatel proto navrhuje, aby rozhodnutí Krajského soudu nad Labem bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu projednání.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť má za to, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti žalovaný plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení. K námitkám stěžovatele žalovaný uvádí, že v jeho případě nebyl naplněn žádný z taxativně vymezených důvodů udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Proti nelegální činnosti soukromých osob se nebránil způsoby, které mu poskytoval právní řád země původu. Nelze tedy usuzovat, že by mu stát neposkytl pomoc, když se na státní orgány ani neobrátil. Podle žalovaného žádný zvláštního zřetele hodný důvod udělení azylu podle § 14 zákona o azylu nebyl v případě stěžovatele zjištěn. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

S ohledem na obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dovodil, že stěžovatel ji podává z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech

nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel podal dne 26. 6. 2001 žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že Ukrajinu opustil v roce 2000 z důvodů vyhrožování ze strany neznámých osob a z rodinných důvodů. Stěžovatel je nejmladší člen rodiny a podle místních zvyků dostal část majetku svých rodičů. Jeho sourozenci mu dělali problémy a vyháněli jej z jeho rodného domu, s čímž se stěžovatel nemohl smířit. Najali si neznámé osoby, které stěžovateli vyhrožovaly a následně jej i fyzicky napadly. Nikdo mu v jeho situaci nemohl pomoci. Byly mu vyraženy zuby, na jejichž obnovu si musel vypůjčit finanční prostředky. Peníze se také vypůjčil na cestu z Ukrajiny. V současné době je mu vyhrožováno, že pokud nezaplatí vypůjčenou částku včetně úroků, na kterých nebyli domluveni, donutí jej přepsat dům na jejich osoby. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR posléze vyplynuly tytéž skutečnosti, které stěžovatel uvedl již do žádosti o udělení azylu s tím, že místní policie, na kterou se obrátil se svými potížemi ho odbyla, že jde o rodinnou záležitost, do které se nemůže vměšovat. Na postup policie si již nikde nestěžoval, neboť byl přesvědčen, že je spolčena s jeho bratry.

Podle § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Na základě § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Na základě zjištěného skutkového stavu věci má Nejvyšší správní soud za prokázané, že stěžovatel žádá o udělení azylu zejména z důvodu obavy z možného fyzického násilí ze strany soukromých osob. Jak již bylo vícekrát judikováno zdejším soudem, žádost o azyl, jejímž jedinými důvody jsou pouze potíže se soukromými osobami v domovském státě, je podle § 12 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná. Ohrožení žadatelů o azyl, které vyplývá z možné násilné činnosti soukromých osob, není relevantním důvodem pro udělení azylu, neboť není pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu. Za pronásledování by mohlo být v souvislostech tvrzených stěžovatelem pokládáno lada odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před prokázaným ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo, neboť stěžovatel nevyužil všechny prostředky nápravy, jež mu ukrajinský právní řád poskytuje. V dané souvislosti je třeba si uvědomit, že účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo cítí důvodnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vymezených. Aby mu mohla být poskytnuta ochrana formou azylu, musí být prokázáno, že je nositelem určitého přesvědčení politického nebo náboženského, pro které je v zemi, jehož občanství má (v zemi jeho posledního trvalého bydliště), reálně pronásledován, nebo že je pronásledován z důvodů příslušnosti k jasně vymezené sociální skupině. Takové skutečnosti v souzené věci prokázány nebyly. Nelze přitom připustit rozšiřování důvodů, pro které lze azyl přiznat, neboť institut azylu jako výjimečného

prostředku ochrany osob, jimž je upírána ochrana státem původu, by šlo nad rámec účelu, pro který Česká republika zákon tohoto typu přijal.

K námitce týkající se aplikace ustanovení § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že posuzování podmínek pro udělení azylu z tzv. humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu spadá do diskreční pravomoci žalovaného a jeho smyslem je možnost daná správnímu orgánu zareagovat jak na případy předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), tak i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (obdobně viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že žalovaný při svém rozhodování o otázce udělení humanitárního azylu nepochybil.

Za nedůvodně považuje zdejší soud i stěžovatelovy námitky směřující k chybné aplikaci řady ustanovení správního řádu. Nejvyšší správní soud na základě podkladů založených ve správním spisu dospěl k závěru, že žalovaný postupoval zcela v mezích stanovených jak správním řádem, tak zákonem o azylu. Nejvyšší správní soud ani v tomto směru nenalezl ze strany žalovaného žádného pochybení.

K žádosti stěžovatele, aby bylo ve věci nařízeno jednání, Nejvyšší správní soud sděluje, že podle ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s. o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování, nařídí k projednání kasační stížnosti jednání. Podle názoru zdejšího soudu předložený spis obsahuje dostatek informací pro to, aby bylo možno ve věci rozhodnout. Nařízení ústního jednání se proto jevílo jako nadbytečné.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušit, neboť zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, přičemž rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

Stěžovatel podal současně kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud o návrhu nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšným žalobcům (stěžovatelům) náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Odměna zástupkyni stěžovatele, JUDr. Alici Burianové, která byla ustanovena stěžovateli k jeho žádosti usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 10. 2004, č. j. 15 Az 546/2003 - 32, byla stanovena za jeden úkon právní pomoci po 1000 Kč [převzetí a příprava zastoupení – § 9 odst. 1 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb.], k čemuž byl přičten režijní paušál ve výši 1 x 75 Kč ve smyslu § 13 odst. 3 téže vyhlášky, celkem tedy 1075 Kč. Uvedená částka bude zástupci stěžovatele vyplacena do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. srpna 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu